

ნოემბერი 2024

ხეები: ლვოვის კლიმატთან ადაპტაციის მეურვეები

– ლვოვი, უკრაინა

■ მოკლედ

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული გამოწვევების საპასუხოდ, ლვოვის საზოგადოებამ შეიმუშავა და აქტიურად ახორციელებს ყოვლისმომცველ გეგმა მწვანე ინფრასტრუქტურის გაძლიერებისა და გაფართოების მიზნით.

■ ზოგადი ინფორმაცია

ბოლო რამოდენიმე ათწლეულის განმავლობაში ლვოვი სულ უფრო მოწყვლადი ხდება კლიმატის ცვლილების უარყოფითი შედეგების მიმართ. საშუალო ტემპერატურამ იმატა ყველა სეზონზე, იმატა 30°C-ზე მეტი ცხელი დღეების რაოდენობამ, ხოლო თბური ტალღების რაოდენობა ხუთჯერ გაიზარდა. სიცხის ნეგატიურ გავლენას საზოგადოებაზე ამძაფრებს „ურბანული თბური კუნძულის“ ეფექტი, რომელსაც განაპირობებს ურბანული მჭიდრო განვითარება, ფართო ხელოვნური ზედაპირები, ცენტრალური ტერიტორიის აუზის მსგავსი ტოპოგრაფია, არასაკმარისი ლურჯი-მწვანე ინფრასტრუქტურა და ჰაერის მნიშვნელოვანი დაბინძურება. ლვოვის მაცხოვრებლების უმეტესობა აცხადებს, რომ უკიდურესი სიცხე უარყოფითად მოქმედებს მათ ჯანმრთელობასა და კეთილდღეობაზე. კერძოდ, გამოკითხულთა 76,1% აცხადებს, რომ სიცხის დროს თავს არაკომფორტულად გრძნობს ქალაქში, ხოლო 69,2% აღნიშნავს თემში მწვანე საზოგადოებრივი ტერიტორიების ნაკლებობას. რეკორდულად მაღალ ტემპერატურასთან ერთად, ხშირდება ექსტრემალური ამინდის შემთხვევები, როგორიცაა ქარიშხალი 15-30 მ/წმ-ზე მეტი ქარის სიჩქარით და ძლიერი ნალექი. 2021 წლის ივნისში საზოგადოებას ორი ძლიერი ქარიშხალი დაატყდა თავს, რომელმაც 1200-ზე მეტი ხე ამოძირკვა, მრავალი კერძო და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის ობიექტი დაზიანდა და 23 მილიონ გრივანზე მეტი ზიანი მიაყენა. იმ ზაფხულს, ხის წაქცევის გამო პარკში ორი ადამიანი დაიღუპა. მომდევნო ზამთარში 740-ზე მეტი ხე დაზიანდა ყინულის ქარიშხლის დროს. ამ გამოწვევების საპასუხოდ, ლვოვმა 2019 წელს დააარსა საკრებულოს ეკოლოგიისა და ბუნებრივი რესურსების დეპარტამენტი. ამ ინიციატივამ ქალაქს საშუალება მისცა განავითაროს ახალი მიდგომა ურბანული გამწვანების დაგეგმვისა და მართვისთვის. მათ მიერ მოწოდებული ეკოსისტემური სერვისების ფართო სპექტრის გათვალისწინებით, ხემცენარეები

განისაზღვრა, როგორც ერთ-ერთი ყველაზე ხელმისაწვდომი ინსტრუმენტი კლიმატის ცვლილებათა ადაპტაციისა და ურბანული სივრცის ხარისხის გასაუმჯობესებლად.

■ ქმედების აღწერა

უკრაინის თემებში მწვანე ტერიტორიების მართვის მარეგულირებელი და სამართლებრივი ბაზა განვითარებულია და ხშირად ეყრდნობა მოძველებულ მიდგომებს, რომლებიც არ შეესაბამება თანამედროვე გამოწვევებს, განსაკუთრებით კლიმატის ცვლილების კონტექსტში. თუმცა, ლვოვი პროაქტიული იყო ამ ხარვეზების გადასალახად ეფექტური გადაწყვეტილებების ძიებაში.

ამჟამად, ქალაქის გამწვანების პოლიტიკა მისი მდგრადი განვითარების სტრატეგიის განუყოფელი ნაწილია და ხელმძღვანელობს ურთიერთდაკავშირებული დოკუმენტების ნაკრებით, მათ შორისაა მდგრადი ენერგეტიკისა და კლიმატის სამოქმედო გეგმა, მწვანე ქალაქის სამოქმედო გეგმა, ინტეგრირებული განვითარების კონცეფცია, ყოვლისმომცველი გარემოსდაცვითი პროგრამა და გამწვანების ყოვლისმომცველი სტრატეგია. ეს დოკუმენტები ქმნიან საფუძველს ლვოვის მწვანე ინფრასტრუქტურის განვითარებისთვის, ურბანული გარემოს გასაუმჯობესებლად და მაცხოვრებლების ცხოვრების ხარისხის გასაუმჯობესებლად.

სხვადასხვა საოპერაციო მოდელის შეფასების შემდეგ, 2024 წლის აპრილში, ლვოვმა მიიღო ლვოვის ურბანული ტერიტორიული თემის ტერიტორიაზე გამწვანების ობიექტების მოვლის პროცედურა. ევროპულ სტანდარტების შესაბამისად მომზადებულმა ამ დოკუმენტმა შექმნა პრეცედენტი უკრაინის სხვა თემებისთვის. ის არეგულირებს ისეთ პროცესებს, როგორიცაა ახალი ხეების დარგვა და მოვლის სხვადასხვა პრაქტიკა, რათა უზრუნველყოს მწვანე სივრცეების ეკოსისტემური სერვისების სრულად მიწოდება.

მწვანე სივრცეების დოკუმენტაციისა და მონიტორინგისთვის, ლვოვმა შეიმუშავა Inspectree სისტემა, პლატფორმა, რომელიც აღრიცხავს ხეების დეტალურ მახასიათებლებს (მაგ, გვარი, სახეობა, ასაკი, გარემომოწერილობა, სიმაღლე და მდგომარეობა). ავტორიზებული პერსონალი იყენებს სისტემას მონაცემების განახლებისა და კორექტირებისთვის, ამავდროულად ინფორმაცია ხელმისაწვდომია საზოგადოებისთვისაც.

განსაკუთრებული ეკოლოგიური, ესთეტიკური და საგანმანათლებლო ღირებულების მქონე მწვანე სივრცეების დასაცავად ლვოვმა ჩამოაყალიბა მნიშვნელოვანი დადიდასაკოვანი ხეების სია, რომელიც მოიცავს 221 ერთეულს. ურბანული გამწვანების რეგულარულ შეფასებას ატარებენ რაიონის გამგეობები, LKP „მწვანე ლვოვი“ და მისი შვილობილი კომპანიები და ადგილობრივი მებაღეები. ეს ინსპექტირება ხშირად იყენებს მოწინავე ინსტრუმენტებს, როგორიცაა იმპულსური ტომოგრაფი „Arbotom“, რომელიც ანალიზებს ხის მერქანის სტრუქტურას ღრუების, დაზიანებებისა და სიმდგრადის კუთხით..

ამოღებას დაქვემდებარებული ხეების მონაცემები გამჭვირვალედ ქვეყნდება ლვოვის ღია მონაცემთა პორტალზე, სადაც დეტალურადაა აღწერილი ხის მდებარეობა, სახეობა, მოჭრის ავტორიზაციის ნომერი და დამტკიცების თარიღი. საშუალოდ, ლვოვი ყოველწლიურად 1600 ხეს კარგავს დაბერების და ცუდი მდგომარეობის გამო. მე-20 საუკუნის დასაწყისში, ქალაქში ბევრი ხე დაირგო რამაც ხელი შეუწყო „მწვანე ფონდის დაბერების“ ფენომენს.

2019-დან 2024 წლამდე 11000-ზე მეტი ხე დარგეს დაბერებული ნარგავების ნაცვლად. ეს ძალისხმევა ფოკუსირებულია ზრდასრული, კლიმატისადმი მდგრადი სახეობების დარგვაზე, რომლებიც დაუყოვნებლივ უზრუნველყოფენ ჩრდილს, აუმჯობესებენ მიკროკლიმატს და აძლიერებენ ქალაქის ესთეტიკას.

2021 წელს ლვოვმა წამოიწყო კამპანია "მეცით ქალაქს ხე", რომელიც საშუალებას აძლევს მოქალაქეებს, საწარმოებსა და ორგანიზაციებს ფინანსურად დაეხმარონ ხეების დარგვის ინიციატივებს. 2023 წლისთვის კამპანიამ დააფინანსა 369 ხის დარგვა 1,3 მილიონი UAH. გარდა ამისა, 2023-2024 წლებში შეიქმნა 54 ახალი კორომი, რომელშიც წარმოდგენილია „კლიმატური ხეები“ იმ ადგილებში, სადაც ადრე დომინირებდა მოკირწყლული ზედაპირები. ეს ინიციატივა მიზნად ისახავდა ურბანული თბურკუნძულის ეფექტის შერბილებას და კლიმატის ადაპტაციის ხელშეწყობისას.

Zalizna Voda პარკში, ყოფილი ყვავილების საჯარო სივრცეები გადაკეთდა "Rozsadnyk", ეკო-განათლებისა და ბუნების თერაპიის ცენტრად, რომელიც შემუშავებულია 2 არასამთავრობო ორგანიზაციის ("პლატონი" და "ეკოტერა") მიერ ქალაქის საბჭოს მხარდაჭერით. ეს სივრცე მასპინძლობს რეგულარულ ღონისძიებებს კლიმატის ადაპტაციის, ბუნებაზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებებისა და რესურსების მდგრადი გამოყენების შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების მიზნით. 2021 წელს დაარსების დღიდან Rozsadnyk-მა ჩაატარა 250-ზე მეტი ღონისძიება, რომელშიც ჩართული იყო 4000-ზე მეტი მონაწილე.

ფოკუსი

რუსეთის სრულმასშტაბიანი შემოჭრის ფონზე, ქალაქის საბჭო იძულებული გახდა ნახევარზე მეტით შეემცირებინა მწვანე ფართის შესყიდვის დაფინანსება, რამაც გამოიწვია ალტერნატიული მიდგომების შემუშავება ამ პოლიტიკის შესანარჩუნებლად. კამპანიით „აჩუქე ქალაქს ხე“ მოსახლეობას არა მხოლოდ ფინანსური წვლილი შეაქვს, არამედ აქტიურად მონაწილეობს ხეების დარგვაში. ეს ხელს უწყობს უფრო ძლიერ ემოციურ კავშირს მწვანე სივრცეებთან და ხელს უწყობს პასუხისმგებლობის გაძლიერებას მათ შენარჩუნებაზე. კამპანია ასევე ამაღლებს საზოგადოების ცნობიერებას მწვანე სივრცეების კრიტიკული როლის შესახებ კლიმატის ცვლილებასთან ბრძოლაში და ურბანული მდგრადობის ამაღლებაში. გამწვანების დაფინანსების განაწილებით, ინიციატივა უზრუნველყოფს პასუხისმგებლობის უფრო სამართლიან განაწილებას ქალაქის ლანდშაფტის შენარჩუნებაზე.

ლვოვი

მოსახლეობა:
783 065

ტერიტორია:
311,4 კვ.კმ

**მერების
შეთანხმების
ხელმოწერი
მას შემდეგ, რაც:**
12/01/2009

**CO₂ ემისიის შემცირების
მიზანი:**
35%

ფოტო

ეკოლოგიის კომისიის დეპუტატების მოსახლეობასთან შეხვედრა სათემო დღის წესრიგის მწვანე საკითხებზე, 2023 წლის აგვისტო

მიღწევები და რჩევა რეპლიკაციისთვის

ფოკუსირება ხარისხზე და არა რაოდენობაზე; მონაწილეობითი კომპონენტის განვითარება, ცნობიერების ამაღლება

სამიზნე სექტორი, კლიმატური საფრთხე და მოსახლეობის დაუცველი ჯგუფი

01

სამიზნე სექტორები მოიცავს: მწვანე სივრცეებს, ურბანული დაგეგმარებას, ჯანდაცვას, განათლებას, საზოგადოების მონაწილეობას.

02

სამიზნე კლიმატური საფრთხეები: უკიდურესი სიცხე, წყალდიდობა, ბიომრავალფეროვნების დაკარგვა.

03

მოსახლეობის სამიზნე სოციალურად დაუცველი ჯგუფები: ქრონიკული დაავადებების მქონე პირები, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები, მოზულები, ბავშვები და ახალგაზრდები, ღია ცის ქვეშ მომუშავე ადამიანები.

€

პროექტის დაფინანსება

- დაფინანსების წყარო(ები):** ქალაქის ბიუჯეტი, მოქალაქის შენატანები, საგრანტო სახსრები
- მთლიანი თანხა:** n/a

სასარგებლო ბმულები

[HTTPS://PLATO.LVIV.UA/WP-CONTENT/UPLOADS/2023/09/PLATO-SADIVNYKY-LVOVA-DRUK.PDF](https://plato.lviv.ua/wp-content/uploads/2023/09/PLATO-SADIVNYKY-LVOVA-DRUK.PDF)

[HTTPS://INSPECTREE.NET/](https://inspectree.net/)

კონტაქტი

პროექტის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის გთხოვთ დაუკავშირდეთ:

ეკოლოგიისა და ბუნებრივი რესურსების დეპარტამენტი

+38 (032) 297-59-82,
eko.lviv@ukr.net

ეკო-განათლებისა და ბუნების თერაპიის სივრცე "Rozsadyk"

+380 50 276 23 88,
info@plato.lviv.ua

ძირითადი შედეგები

სულ დაირგო **1100** ხე, მაცხოვრებლების ფინანსური შემოწირულობებით;

შემუშავდა ღვოვის ურბანული ტერიტორიული თემის ტერიტორიაზე გამწვანების ობიექტების შენარჩუნების პროცედურა, რომელიც შემოაქვს „ქალაქის მეზალის“ როლი ურბანული გამწვანების ზედამხედველობისთვის;

გარდა ამისა, ჩამოყალიბდა როსადნიკის სივრცე, რომელიც ეძღვნება ეკოგანათლებასა და ბუნების თერაპიას, აქტიურად ვითარდება..

